

Project: De Wouden II Westwoud
Onderwerp: Blootstellingsrisico gewasbeschermingsmiddelen
Kenmerk: wil/R202371/2305c
Auteurs: J. Wildschut
Datum: 28-11-2023
Bijlagen: -

Adromi B.V.
Reeweg 146
3343 AP Hendrik-Ido-Ambacht

T 078 – 684 55 55
F 078 – 684 55 59

algemeen@adromi.nl
www.adromi.nl

1. Inleiding

In opdracht van Ooms Wonen is onderhavige notitie opgesteld. Dit in verband met het plan 'De Wouden II', een bouwplan voor de bouw van circa 52 grondgebonden woningen in Westwoud. De beoogde uitleglocatie bevindt zich ten zuidwesten van de kern Westwoud, tussen de Dokter Wytemalaan en het Dokter Singelenbergpark. De locatie is kadastraal bekend als gemeente Drechterland, sectie L, nummers 1524 en 1525.

Vanwege de ligging van de beoogde woningbouwlocatie in de nabijheid van agrarisch bestemde gronden is onderhavig locatiespecifiek onderzoek uitgevoerd naar de ruimtelijke aanvaardbaarheid in relatie tot toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op de agrarische gronden in de nabijheid van het plangebied.

1.1. Gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wordt gereguleerd door Verordening 528/2012/EU (hierna ook: Biocidenverordening). In deze Verordening is bepaald dat alleen gewasbeschermingsmiddelen mogen worden op de Europese markt toegelaten waarvan voldoende is vastgesteld dat deze geen gevaar vormen voor de volksgezondheid. Daarbij wordt naast blootstelling via consumptie ook blootstelling bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen beoordeeld, zowel voor betreft toepassers als voor omwonenden, waaronder mensen met een bijzondere kwetsbaarheid (artikel 19 en punt 24 van bijlage VI van de Verordening). Voor wat betreft die laatste groep wordt de bescherming van zwangeren en kleine kinderen concreet benoemd (punt 3 van de considerans van de verordening).

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) beoordeelt volgens internationale afspraken en de in genoemde Verordening verankerde criteria of gewasbeschermingsmiddelen en biociden – bij juist gebruik – veilig zijn voor mens, dier en milieu en of ze werkzaam zijn. Op grond van deze beoordeling besluit het college of een middel in Nederland verkocht en gebruikt mag worden. Daarbij stelt het ook duidelijke voorschriften verplicht, die minimaal op het etiket moeten staan (het zogenaamde wettelijk gebruiksvoorschrift). Het gebruiksvoorschrift schrijft niet alleen de toepassingswijze voor (professioneel en/of particulier gebruik, aantal toepassingen per jaar, toepassingsintervallen, veiligheidstermijn – d.w.z. minimale

termijn tussen toepassing en oogst etc.), maar hierin is ook aangegeven voor welke doelstellingen en voor welke teelten een middel mag worden ingezet.

Voorgaande betekent dat in het kader van onderhavige rapportage geen rekening behoeft te worden gehouden met toegelaten gewasbeschermingsmiddelen welke als schadelijk voor de volksgezondheid mogen worden beschouwd bij toepassing volgens het gebruiksvoorschrift.

Relevant daarbij is dat een beoordeling aan de hand van de Verordening ervan uitgaat dat een gewasbeschermingsmiddel geen gevaar voor de volksgezondheid mag opleveren, zonder dat hiervoor aanvullende maatregelen zouden moeten worden getroffen in de vorm van afscherming o.i.d., aangezien in de toelatingsprocedure een reëel, worst case gebruikspatroon dient te worden aangehouden (zie artikel 19, lid 2a van de Verordening).

In onderhavige rapportage wordt enkel het professionele gebruik van gewasbeschermingsmiddelen beschouwd in bedrijfsmatige context. Particulier gebruik en professionele inzet van gewasbescherming in niet agrarisch cq. openbaar gebied (zoals op laanbomen, parkvegetatie, sportvelden, natuurgebieden en begraafplaatsen) is niet beschouwd.

1.2. Aandachtszones

In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet een aanvullende afweging worden gemaakt tussen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de volksgezondheid. Aangezien de afstand welke (minimaal) aangehouden moet worden tot gevoelige objecten niet concreet in een regeling is voorgeschreven, volgt uit rechtspraak dat op grond van de Wet ruimtelijke ordening dient te worden beoordeeld of sprake is van een aanvaardbaar risico op drift (onbedoelde verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen buiten het behandelde perceel via de lucht).

Zoals uit paragraaf 1.1 blijkt, verdient dit uitgangspunt nuancering, nu volgens de Biocidenverordening gewasbeschermingsmiddelen al geen schade voor de volksgezondheid mogen veroorzaken zonder extra maatregelen zoals extra afstand of afscherming.

Uit jurisprudentie blijkt verder dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een aandachtszone hanteert van 50 meter tussen gevoelige functies en agrarische percelen waar gewasbeschermingsmiddelen mogen worden gebruikt¹. Indien een kortere afstand wordt aangehouden tussen een gevoelige functie en gronden waar sprake kan zijn van toepassing van gewasbeschermingsmiddelen, dan dient een planologisch besluit volgens genoemde rechtspraak te voorzien in een deugdelijke motivering middels een zogenaamd 'locatiespecifiek onderzoek'.

Een reguliere aanwezigheid in de buitenlucht dient hierbij als het bepalende blootstellingsscenario te worden beschouwd. Hiervan is bijvoorbeeld sprake in de tuin bij een woning (verblijf op een terras, spelende kinderen etc.). Blootstelling in een gebouw is hierbij niet bepalend, alleen al omdat in die situatie geen sprake zal zijn van blootstelling van de huid en/of orale blootstelling.

¹ ABRvS 30 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:855

Onderhavige onderzoeksrapportage beoogt te voorzien in genoemd locatiespecifiek onderzoek ter onderbouwing dat een kortere afstand als ruimtelijk aanvaardbaar kan worden beschouwd.

1.3. Representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden

Op basis van rechtspraak dient bij het bepalen van de invloed van bedrijfsmatige activiteiten, waaronder ook de invloed toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op het woon- en leefklimaat te worden uitgegaan van een representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden.

Deze invulling dient representatief te zijn in die zin dat in principe geen rekening hoeft te worden gehouden met een ingrijpende, of anderszins niet voor de hand liggende, omschakeling in de bedrijfsactiviteiten. De invulling dient daarentegen maximaal te zijn in relatie tot de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen. Idem dient rekening te worden gehouden met een maximale invulling van de beoogde gevoelige functies.

Doel van deze aanpak is een worstcase benadering waarbij rekening wordt gehouden met de bestemde exploitatiemogelijkheden zonder dat dit mag leiden tot een woon- en leefklimaat dat niet aanvaardbaar is, gelet op hiermee mogelijk samenhangende gezondheidseffecten (ook op de lange termijn).

In het kader van onderhavige notitie is relevant dat met de eigenaren van de aanliggende agrarische gronden overeenkomsten zijn gesloten.

Met de eigenaar van de agrarische gronden ten westen is een overeenkomst gesloten op grond waarvan deze eigenaar instemt om in het nieuwe bestemmingsplan op te nemen dat binnen een afstand van 50 meter tot de nieuwe woonpercelen geen zijwaartse of opwaartse gewasbehandelingen mogen plaatsvinden.

Met de eigenaren van de agrarische gronden ten zuiden is een overeenkomst gesloten op grond waarvan wordt ingestemd met een bestemmingsregeling waarin bepaald wordt dat:

- binnen een afstand van 9,5 meter uit de erfgrens geen gewasbeschermingsmiddelen mogen worden toegepast;
- binnen een afstand van 50 meter uit de erfgrens geen sprake zal zijn van opwaarts of zijwaarts spuiten bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen.

2. Bouwplan en omgeving

2.1. Bouwplan

Het bouwplan heeft betrekking op de realisatie van grondgebonden woningen. Deze worden voornamelijk opgericht in één bouwlaag met kap en deels in twee bouwlagen met kap. Ontsluiting vindt plaats via de Doktor Wijtemalaan. In de huidige situatie is het betrokken terrein in gebruik als grasland.

Figuur 1: terreinlayout beoogde situatie (bron: Teunissen Architectenbureau)

2.2. Omgeving

Ten noorden en noordoosten van de locatie is sprake van de woonbebouwing van de kom Westwoud. Langs de verdere oostelijke perceelgrens is sprake van een park. Ten zuiden is sprake van een woning en ten westen, aan de overzijde van de Doktor Wijtemalaan, is sprake van grasland.

Blijkens de basisregistratie gewaspercelen zijn de agrarische gronden in de directe omgeving overwegend in gebruik voor grasland. Verwezen wordt naar figuur 2.

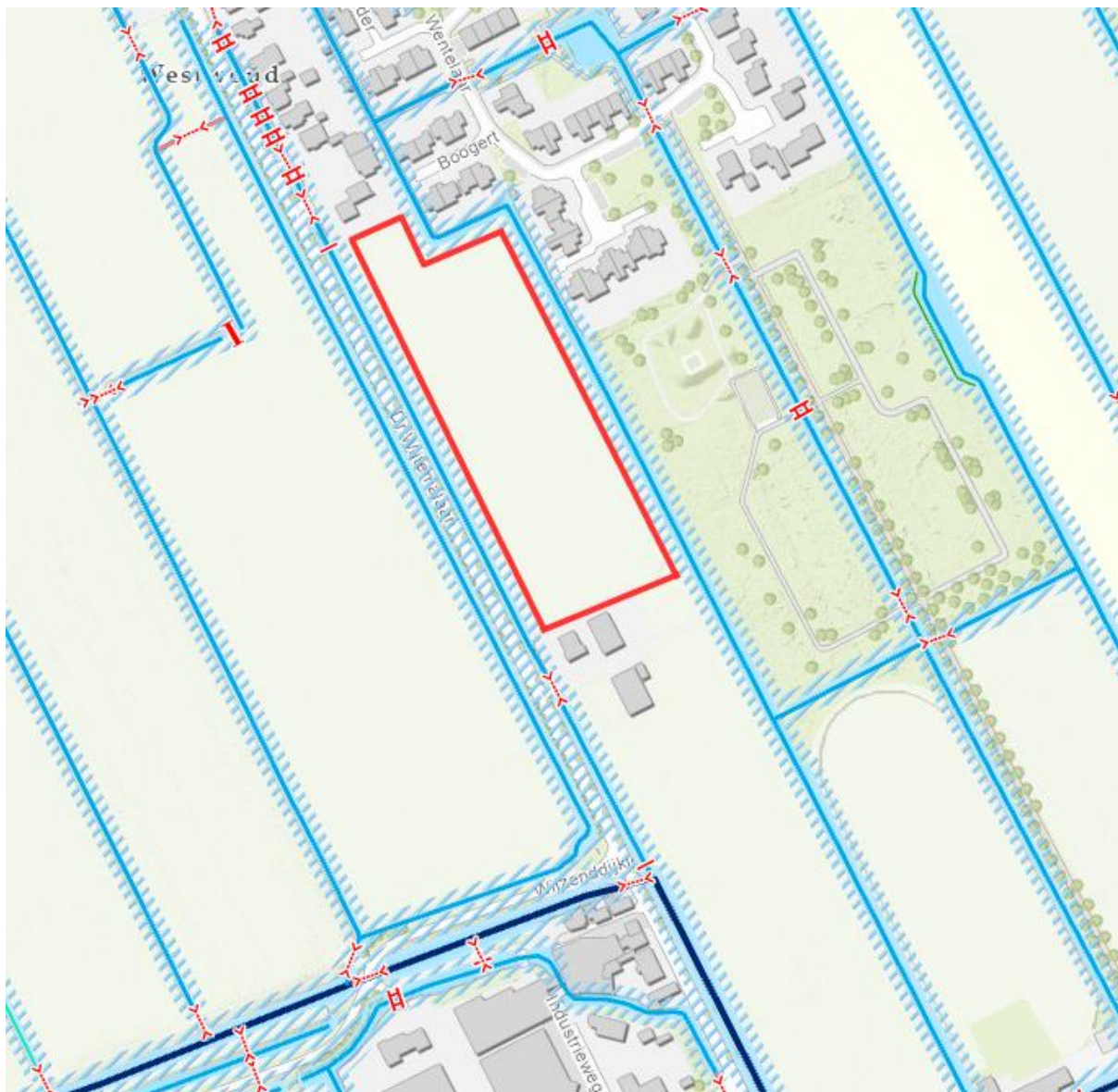
Figuur 2: uitsnede basisregistratie gewaspercelen, locatie indicatief rood omlijnd (bron: PDOK)

2.3. Water

Blijkens de Legger Wateren van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is sprake van secundaire watergangen ten oosten en ten westen. Verwezen wordt naar figuur 3.

Relevant is de watergang ten westen van de Doktor Wijtemalaan. Deze watergang, bekend als OAF-Q-96446, heeft een normbreedte van 1,70 meter.

De locatie is niet gelegen in grondwaterbeschermingsgebied.

Figuur 3: uitsnede legger wateren 2023 locatie indicatief rood omlijnd (bron: HHNK)

3. Activiteitenbesluit milieubeheer

Als een bedrijf geen relevante bestrijdingsmiddelen zou toepassen (biologische productie en/of met zogenaamde laag risico stoffen², alternatieve bestrijding van plagen), dan hoeft uit de aard der zaak ook geen spuitzone te worden aangehouden. Echter in het kader van dit onderzoek dient het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen als maximale representatieve invulling van de planologische mogelijkheden te worden beschouwd. Relevant hierbij is verder dat biologische gewasbeschermingsmiddelen³ net zo goed toelating van het Ctgb nodig hebben voor professionele toepassing, waarbij voor die middelen eveneens maximaal acceptabele blootstellingsnormen gelden.

Bij bedrijfsmatige toepassing van gewasbeschermingsmiddelen dient te worden voldaan aan het Activiteitenbesluit milieubeheer. Hierbij geldt verder dat bepaalde gewasbeschermingsmiddelen enkel voor professionele toepassingen zijn toegelaten en niet voor huis-, tuin- en keukengebruik. In een dergelijke hobbymatige context zal verder hoogstens sprake zijn van individuele handmatige bespuitingen, niet van integrale behandeling van een perceel (rijbehandeling met een spuitmachine).

3.1. Driftreductie

In artikel 3.78a, lid 1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer is vastgelegd dat in ieder geval een driftreductie moet worden bereikt van 75%, bepaald volgens Meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken, versie van 1 juli 2017 (artikel 3.78a, lid 2 Activiteitenbesluit milieubeheer jo. artikel 3.81 Regeling omgevingsrecht - Rarim)⁴.

3.2. Teeltvrije zone

Op grond van het Activiteitenbesluit worden aanvullende beperkingen gesteld aan de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op korte afstand van oppervlaktewater, in de vorm van een teeltvrije zone en/of aanvullende driftreducerende technieken.

Uitgaande van artikel 3.80 van het Activiteitenbesluit milieubeheer dient voor diverse laagblijvende teelten (neerwaarts spuiten) te worden uitgegaan van een teeltvrije zone van 1 meter overeenkomstig artikel 3.80, lid 1 onder b van het Activiteitenbesluit milieubeheer, mits een driftreductie wordt bereikt van 90%. Zou gekozen worden voor een standaard driftreductie van 75%, dan dient een teeltvrije zone van 1,50 meter te worden aangehouden.

Voor handmatige spitsgewijze onkruidbestrijding met afscherming (kap) geldt in principe geen teeltvrije zone.

² Gewasbeschermingsmiddel dat blijkens toelating voldoet aan de criteria van bijlage II, punt 5 van Verordening EU/1107/2009.

³ Een biologisch gewasbeschermingsmiddel kan chemisch identiek zijn aan een regulier beschermingsmiddel. Enig verschil is dat het middel en de daarin aanwezige werkzame stoffen een biologische oorsprong hebben en niet zijn gesynthetiseerd.

⁴ Door toepassing van bijvoorbeeld een tunnelspuit, een dwarsstroomspuit of axiaalspuit met schermen aan de installatie zelf of driftarme doppen. Het Activiteitenbesluit bevat op dit punt een aanvullende regeling voor wat betreft de toe te passen spuitdoppen (artikel 3.83, lid 4 Activiteitenbesluit milieubeheer).

4. Bestemmingsregeling

4.1. Geldend bestemmingsplan

Ter plaatse geldt het bestemmingsplan “Bestemmingsplan Drechterland Noord 2011”, vastgesteld op 25 maart 2013, alsook het bestemmingsplan “Drechterland Noord 2011, herziening 2014”, vastgesteld op 24 november 2014. Deze herziening heeft betrekking op tekstuele wijzigingen in de planregeling.

Tot slot geldt een voorbereidingsbesluit waarmee nieuwvestiging van hyperscale datacenters wordt uitgesloten, hetgeen in onderhavige context niet relevant is.

Op onderstaande uitsnede van de verbeelding van dit bestemmingsplan in afbeelding 4 is de projectlocatie rood omlijnd aangegeven.

4.2. Agrarische gronden

4.2.1. Aanduidingen

De gronden ten westen en ten zuiden van de beoogde woningbouwlocatie zijn aangeduid voor ‘agrarijsch’ alsook voor ‘Waarde – Archeologie 2. Er zijn hier geen bouwvlakken ingetekend.

4.2.2. Bestemmingen

Gronden welke zijn aangeduid voor ‘agrarijsch’ zijn bestemd voor agrarijsch grondgebruik, met uitzondering van houtteelt, bosbouw en permanente bollenteelt. Verder zijn de gronden bestemd voor cultuurgrond, het behoud en herstel van landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden, alsook voor ondergeschikte functies waaronder extensief dagrecreatief medegebruik, nutsvoorzieningen, wegen, paden en waterlopen.

Gronden aangeduid voor ‘Waarde – archeologie 2’ zijn tevens bestemd voor de bescherming van mogelijk aanwezige archeologische waarden. Voor deze gronden geldt de voorwaarde dat bouwwerken van een bepaalde afmetingen enkel zijn toegelaten na archeologische onderzoek en verder geldt er een wabo-aanlegvergunningstelsel voor grondroeringen van een bepaalde omvang. Aangezien deze dubbelbestemming in principe verder geen gevolgen heeft voor de maximale planologische gebruiksmogelijkheden, komt deze dubbelbestemming verder niet in detail aan de orde.

4.2.3. Bouwregels

Op de gronden is geen bouwvlak ingetekend. De gronden mogen om die reden enkel worden bebouwd met bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde. Ook silo’s, mestplaten en mestbassins zijn enkel toegelaten binnen een bouwvlak.

Verder is geen sprake van aanduidingen op grond waarvan fruitfoliekappen toegelaten zijn, terwijl boog- en gaaskassen enkel tot op 300 meter tot een bijbehorende agrarijsche bouwperceel mogen worden opgericht en binnen die afstand geen bouwpercelen zijn gelegen.

De bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag maximaal 1 meter bedragen. Overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mogen maximaal 3 meter zijn.

Figuur 4: uitsnede bestemmingsplan "Drechterland Noord 2011" locatie rood omlijnd (bron: ruimtelijkeplannen)

4.3. Conclusie

In het kader van onderhavige notitie is relevant dat het bestemmingsplan teelt in boomgaarden niet verbiedt. Immers vanuit oogpunt van driftblootstelling is in boomgaarden ook sprake van opwaarts en zijwaarts spuiten. Verder zal ook sprake zijn van toepassing van gewasbeschermingsmiddelen buiten het volbladseizoen. Om die reden is het risico op driftblootstelling hoger bij dergelijke teelten dan in geval van akkerbouw, tuinbouw of sierteelt waarbij uitsluitend neerwaarts wordt gespoten.

Zoals reeds aangegeven in paragraaf 2.1 is evenwel met de eigenaar van de gronden ten westen van de betrokken gronden afgesproken dat – ook in planologische zin – uitsluitend sprake zal zijn van neerwaartse gewasbehandeling.

Met de eigenaren van de gronden ten zuiden van de betrokken gronden is afgesproken dat binnen een afstand van 9,5 meter vanaf de erfgrans geen gewasbehandeling meer wordt toegepast en op de overige gronden uitsluitend nog neerwaartse gewasbehandeling toegepast mag worden.

5. Beoordeling

5.1. Verspreidings- en blootstellingsmodellen

Als achtergrond bij onderhavige rapportage is van belang, dat blijkens de uitspraak Asdonkterrein Beuningen⁵ de Afdeling bestuursrechtspraak het gebruik van het zogenaamde EFSA-OPEX model niet accepteert voor de ruimtelijke ordening. In de uitspraken Lentsesteeg Rheden⁶ en Heilig Kempke Lith⁷ is deze stellingname bevestigd.

Het belangrijkste element in deze uitspraak zijn de kanttekeningen welke door de Afdeling worden geplaatst bij de toxicologische uitgangspunten waar het EFSA-OPEX model gebruik van maakt. Deze uitgangspunten volgen uit richtlijnen welke door OECD en/of ECHA zijn vastgesteld. Aangezien het EFSA-OPEX model deze toxicologische uitgangspunten deelt met alle andere verspreidingsmodellen, zullen voortsnog geen door de Afdeling geaccepteerde uitspraken kunnen worden gedaan over de mate van driftblootstelling.

5.2. Inpassing zonder modelmatige beoordeling

Op grond van de huidige rechtspraak kan nog steeds afgeweken worden van de 50 meter middels een deugdelijk locatiespecifiek onderzoek, waarbij kan worden aangetoond dat onder de gegeven omstandigheden ook bij het hanteren van een kortere afstand een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij een gevoelige functie is gegarandeerd. Hierbij is het een vereiste dat dit alles onderzocht wordt door een milieudeskundige⁸.

In een recente uitspraak⁹ is geoordeeld: “Een kleinere afstand kan aanvaardbaar zijn indien (bijvoorbeeld) driftreducerende maatregelen worden getroffen”. In deze uitspraak heeft de Afdeling overwogen dat, in het geval het agrarische perceel direct gelegen is naast het perceel met de gevoelige functie, het plaatsen en in stand houden van een struweelhaag voldoende is onderbouwd dat een kortere afstand van 50 meter kan worden aangehouden. Onderhoud en instandhouding van een dergelijke haag dient daarbij te worden verzekerd middels een voorwaardelijke verplichting.

De met deze uitspraak ingezette lijn is in een andere uitspraak bevestigd¹⁰, waarbij in die uitspraak wordt verwezen naar het zogenaamde OBO onderzoek van RIVM. Uit dit rapport van RIVM blijkt dat mensen in de nabijheid van agrarische gronden blootgesteld staan aan kleine hoeveelheden stoffen afkomstig uit gewasbeschermingsmiddelen die niet alleen uit voedsel afkomstig zijn¹¹. Uit dit onderzoek van RIVM blijkt eveneens, dat mensen die dichtbij landbouwpercelen wonen, gemiddeld iets gezonder lijken te zijn dan personen die daar verder vandaan wonen. De Gezondheidsraad komt tot dezelfde conclusies¹². In genoemde uitspraak wordt overwogen dat ook het Ctgb de bevindingen van RIVM heeft bevestigd.

⁵ ARRvS 19 oktober 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3023

⁶ ARRvS 23 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3387

⁷ AARvS 2 augustus 2023, ECLI:NL:RVS:2023:2959

⁸ ARRVS 24 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1353

⁹ ARRvS 2 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3160

¹⁰ ARRvS 25 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:269

¹¹ RIVM Rapport 2019-0052 Onderzoek Blootstelling Omwonenden (OBO) *Bestrijdingsmiddelen en omwonenden Samenvattend rapport over blootstelling en mogelijke gezondheidseffecten*

¹² Gezondheidsraad, *Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden*, 2010/10, Den Haag 2020, p. 36

Nu bollenteelt ook gepaard gaat met inzet van gewasbeschermingsmiddelen die niet mogen worden toegepast op voedselgewassen, zijn de conclusies van het OBO rapport in zoverre ook representatief te noemen voor andere teelten. Gelet hierop zijn er vooralsnog geen aanwijzingen dat sprake is van gezondheidsrisico's vanwege het wonen nabij agrarische gronden.

Ook in een recente uitspraak van maart dit jaar, heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank Midden-Nederland geoordeeld dat een kleinere afstand kan worden aangehouden, mits dit op basis van zorgvuldig en op locatie toegesneden onderzoek deugdelijk kan worden gemotiveerd¹³.

In de genoemde uitspraken wordt daarbij ook steeds het belang van het aanbrengen van een vanggewas of een andere vorm van afscherming benadrukt in situaties waarin sprake is van een korte onderlinge afstand of zelfs aan elkaar grenzende tuinen en gewaspercelen.

In onderhavig rapport is conform de huidige jurisprudentie het locatiespecifieke onderzoek vastgelegd, waarbij alle specifieke omstandigheden van het geval zijn betrokken.

5.3. Invloed van wind

Uit artikel 3.83, lid 5 van het Activiteitenbesluit volgt een verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij een windsnelheid groter dan 5 m/s. Dit komt overeen met een windsnelheid van circa 3 Bft. In Nederland ligt de jaargemiddelde windsnelheid tussen de 2,2 m/s landinwaarts tot 5,6 m/s aan de kust¹⁴.

De windsnelheid bepaalt, in het geval de windrichting naar de omwonenden staat, hoe snel de drift zich verplaatst. Bij hoge windsnelheden wordt de drift sneller verdreven en verdund met "schone" achtergrondlucht. De blootstellingsduur is hierbij korter en de blootstellingsconcentratie lager.

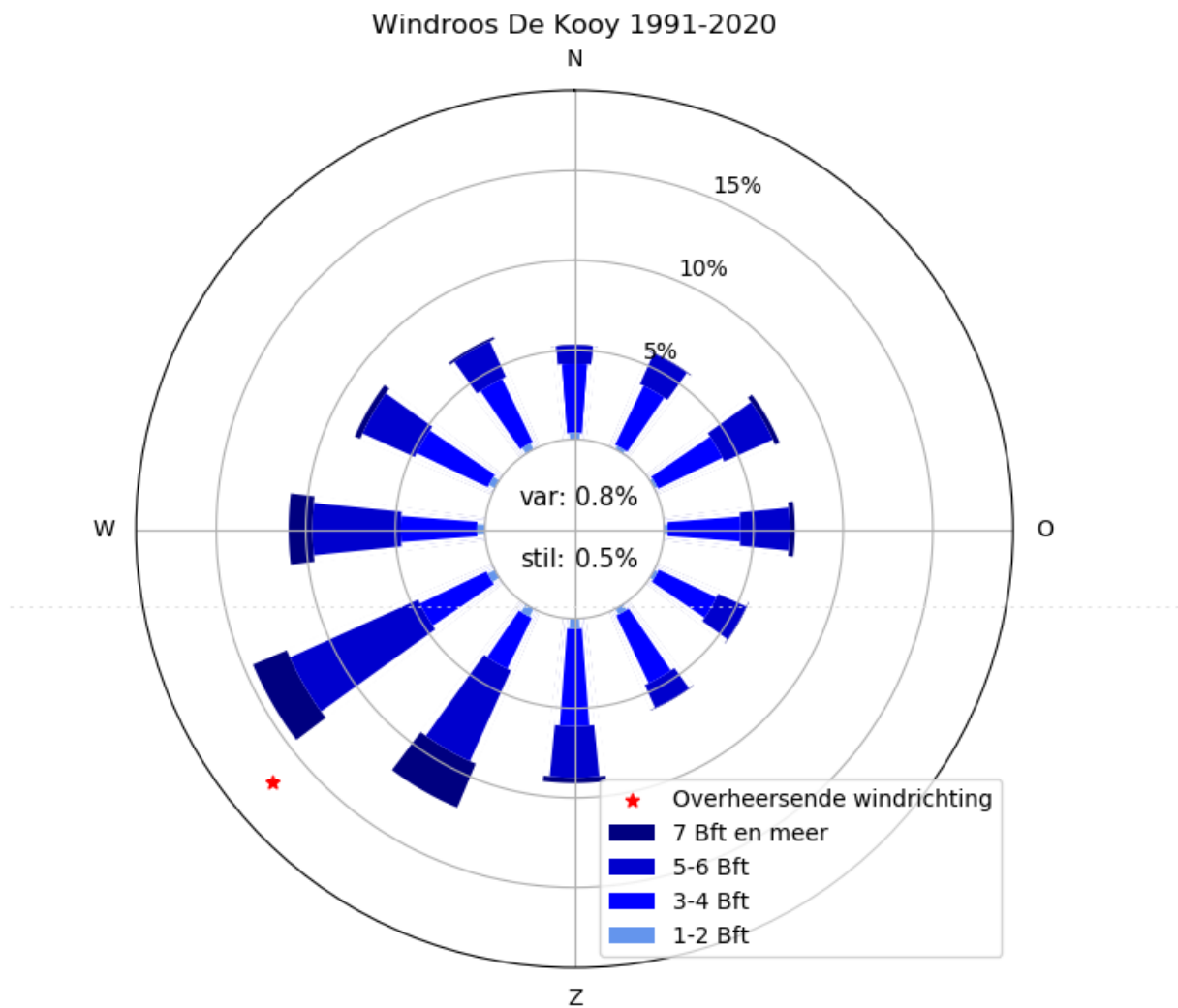
Alhoewel de overheersende windrichting noordwest gericht is in Nederland, geldt dat bij de lage windsnelheden (waarbij gewasbescherming mag worden toegepast) de wind in feite uit alle richtingen van de kompasroos kan komen¹⁵, zelfs als rekening wordt gehouden met de gemiddelde windrichting per seizoen¹⁶. Zie hiervoor ook figuren 5 en 6.

¹³ Rechtbank Midden Nederland 19 maart 2023, ECLI:NL:RBMNE:2023:1048

¹⁴ KNMI, Klimaatviewer 1991-2020, https://www.knmi.nl/klimaat-viewer/grafieken-tabellen/meteorologische-stations/stations-maand/stations-maand_1991-2020, voor Westwoud kunnen de meetdata van weerstation De Kooy als representatief worden beschouwd en kan worden uitgegaan van maandgemiddelde windsnelheden tussen 4,8 en 6,7 m/s, zie https://www.knmi.nl/klimaat-viewer/grafieken-tabellen/klimaattabellen-per-station/de-kooy/klimaattabel_de-kooy_1991-2020

¹⁵ Zie: <https://www.knmi.nl/klimaat-viewer/grafieken-tabellen/windrozen/windroos-de-bilt>

¹⁶ <https://www.weerplaza.nl/weerinhetnieuws/klimaat/wind-in-nederland/6820/>

Figuur 5: windroos (bron: KNMI)

Voorkomen van windrichting per maand

	Noord	Noordoost	Oost	Zuidoost	Zuid	Zuidwest	West	Noordwest
Januari	3	10	9	10	19	31	11	7
Februari	5	10	8	10	17	27	14	8
Maart	8	12	10	9	11	23	17	9
April	13	14	10	9	13	18	12	12
Mei	15	15	10	7	7	19	13	14
Juni	13	11	5	7	8	25	17	15
Juli	9	9	6	5	8	29	19	13
Augustus	9	7	7	9	11	29	17	11
September	7	11	8	11	15	25	13	10
Oktober	4	10	10	13	22	25	10	6
November	4	6	8	14	26	26	10	6
December	4	10	9	9	21	31	12	5

windrichting per maand in %

Het aandeel windrichting per maand op basis van de klimatologische periode 1991-2020.

Figuur 6: gemiddelde windrichting per maand, lagere windsnelheden blauw/wit (bron: Weerplaza)

Gelet op het voorgaande is de factor wind niet van grote invloed op mogelijke driftblootstelling door omwonenden, ongeacht de positie ten opzichte van gewaspercelen.

5.4. Aandachtzones

Zoals aangegeven in paragraaf 1.2 hanteert de Afdeling bestuursrechtspraak standaard een aandachtzone van 50 meter. Bij ontwikkelingen waarbij driftgevoelige functies en agrarisch bestemde percelen op kortere afstand gelegen zullen zijn, dient middels locatiespecifiek onderzoek te worden nagegaan of wordt voldaan aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

De afstand van 50 meter is blijkens een uitspraak uit 2002¹⁷ gebaseerd op het toenmalige beleid van de provincie Gelderland voor de goedkeuring van ruimtelijke ontwikkelingen waarbij gevoelige functies nabij boomgaarden en boomteeltpercelen aanwezig zouden zijn (de 'Handreiking bestemmingsplannen').

Ten tijde van dat beleid gold op grond van artikel 13 van de Bestrijdingsmiddelenwet 1963, het daarop gebaseerde Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en de bijbehorende Regeling testmethoden driftarme doppen Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, een verplichting om driftreductie toe te passen van minimaal 50%. Op grond van het huidige Activiteitenbesluit dient standaard een driftreducerende techniek te worden gehanteerd van minimaal 75%, een norm die kortom de helft strenger is geworden¹⁸, waardoor bedoelde afstand van 50 meter thans minstens kan worden gehalveerd tot 25 meter. Hierbij is ook van belang dat bedoelde 50 meter werd gehanteerd in een tijd dat gewasbeschermingsmiddelen waren toegelaten welke nu al geruime tijd vanwege herbeoordelingen onder het regime van de Biocidenverordening zijn uitgefaseerd, terwijl nieuwe middelen met een lagere potentiële schadelijkheid en lagere persistentie hiervoor in de plaats zijn gekomen.

Bedoelde afstand van 50 meter is verder gebaseerd op gewasbehandeling bij boomteelt en in boomgaarden. Zoals reeds aan de orde is gekomen in paragraaf 3.3, is bij dergelijke teelten het risico op drift groter, omdat dan opwaarts en zijwaarts kan worden gespoten en bepaalde behandelingen ook plaatsvinden buiten het volbladseizoen, waardoor bladeren in het gewas geen aanvullende driftreductie bieden.

Nu voor de agrarische gronden ten westen van de woningbouwlocatie geen rekening behoeft te worden gehouden met opwaarts of zijwaarts spuiten, is het gerechtvaardigd om hier een aandachtszone van 12,5 meter aan te houden. Voor de gronden ten zuiden moet wel rekening worden gehouden met teeltscenario's waarbij ook sprake is van opwaarts of zijwaarts spuiten. Voor die gronden is het gerechtvaardigd om een aandachtzone aan te houden van 25 meter.

¹⁷ ARRvS 24 juli 2002, ECLI:NL:RVS:2002:AE5754

¹⁸ Zie ook paragraaf 3.1.

5.5. Afstand en afscherming

Als voorgaande systematiek wordt toegepast op onderhavige situatie, dan is sprake van de volgende situatie.

5.5.1. Agrarische gronden ten westen

Voor het agrarische perceel ten westen geldt dat de Doktor Wijtemalaan en de hier aanwezige watergang ten westen van de Doktor Wijtemalaan een totale breedte hebben van 16 meter. Rekening houdend met de teeltvrije zone langs deze watergang (1 – 1,5 meter) en de breedte van de watergang ten oosten van de Doktor Wijtemalaan (4 meter) zal de totale onderlinge afstand 21 tot 21,5 meter bedragen.

Zoals aangegeven zal op grond van afspraken met de grondeigenaar voor deze gronden worden bepaald dat hier enkel neerwaarts gespoten mag worden.

Er wordt kortom ruim voldaan aan de beschreven aandachtzone van 12,5 meter.

Verwezen wordt naar figuur 7.

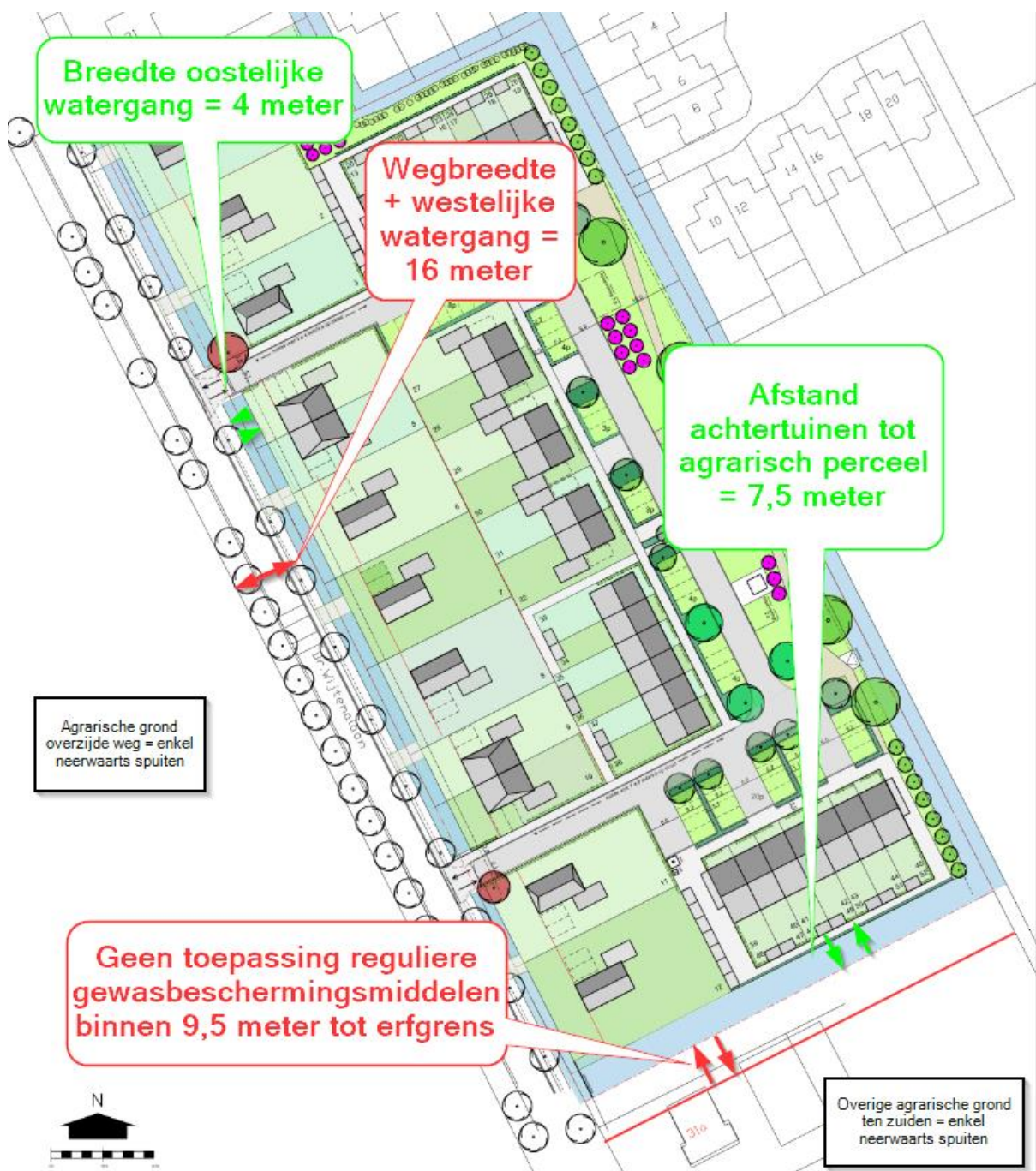
5.5.2. Agrarische gronden ten zuiden

Voor de agrarische gronden ten zuiden is relevant dat hier sprake is van een onderlinge afstand van 8,5 tot 9 meter, bestaande uit 7,5 meter tot de grens met het agrarische perceel en 1 – 1,5 meter teeltvrije zone.

Aanvullend zal op basis van afspraken met de grondeigenaren de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op 9,5 meter tot aan de erfgrens worden uitgesloten. Voor de overige gronden zal eveneens op basis van afspraken met de grondeigenaren enkel neerwaarts gespoten mogen worden.

De totale afstand tussen de nieuwe woonpercelen en de agrarische gronden waarop enkel sprake zal zijn van neerwaarts spuiten bedraagt daarmee 17 meter, zodat ook aan deze zijde ruim wordt voldaan aan de aandachtszone van 12,5 meter.

Verwezen wordt eveneens naar figuur 7.

Figuur 7: minimale onderlinge afstand ten opzichte van agrarische gronden

6. Resumé en conclusie

Onderhavige notitie is opgesteld in verband met het bouwplan De Wouden II, een plan voor de uitbreiding van de kom Westwoud aan de zuidwestzijde.

Dit enerzijds om na te gaan of de nieuwe woningen zouden kunnen leiden tot beperkingen bij de exploitatie van de omliggende agrarische gronden en anderzijds om na te gaan of in en om de betrokken woningen een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden geboden.

Alhoewel er op dit moment geen door de Afdeling bestuursrechtspraak geaccepteerd blootstellingsmodel voorhanden is, kan in kwalitatieve zin een uitspraak worden gedaan over de mate van blootstelling door de 50 meter zone welke de Afdeling bestuursrechtspraak hanteert als aandachtzone te extrapoleren naar actuele wet- en regelgeving en naar teeltscenario's waarbij uitsluitend neerwaarts gespoten wordt. Dit betekent dat voor opwaarts en zijwaarts spuiten een aandachtsafstand van 25 meter kan worden gehanteerd en voor uitsluitend neerwaarts spuiten een afstand van 12,5 meter kan worden aangehouden.

Op basis van gemaakte afspraken kan neerwaarts spuiten als representatieve maximale planologische situatie worden beschouwd voor de agrarische gronden gelegen ten westen en ten zuiden. Vanwege gemaakte afspraken alsook vanwege tussengelegen wegen en watergangen wordt ruim voldaan aan een onderlinge afstand van 12,5 meter.

Op deze wijze wordt voorzien in een aanvaardbaar woon- en leefklimaat waarbij niet hoeft te worden gevreesd voor mogelijk andere beperkingen aan de agrarische bedrijfsvoering.